

จีนกับบทบาทบันฑาลไทยพันวิภฤติ (1)

ถอดเกร็ดมังกร

● พิชัย เทริยมหาสาร

คณบดี คณะบริหารธุรกิจ
ผู้อำนวยการสถาบันธุรกิจไทย-จีนวิวัฒน์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในปี 2552 ตามที่ปรากฏเกือบทุกประเทศทั่วโลกต่างเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจหดตัว ไทยก็หนีไม่พ้น แต่อย่างน้อยมีประเทศยักษ์ใหญ่ 2 ประเทศ คือ จีนและอินเดีย ที่อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังอยู่ในแดนบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับจีนแล้ว ไม่ใช่บวกรธรรมดา เป็นอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจที่สูงถึงร้อยละ 8.7 นับเป็นอัตราสูงมาก แม้ในภาวะเศรษฐกิจธรรมดาหรือรุ่งเรืองทั่วโลก ก็ยากยิ่งที่ปรากฏว่ามีประเทศใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศพัฒนาแล้วไม่เคยทำอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ได้ขนาดนี้

สำหรับประเทศไทยได้รอดพ้นจากเศรษฐกิจวิกฤติอาการหนักมาก ที่เดิมคาดว่าหดตัวถึงร้อยละ 5-6 แต่เกิดขึ้นจริงก็บรรเทาหดตัวเหลือเพียงร้อยละ 2 ซึ่งหากพิจารณาถึงความสัมพันธ์เศรษฐกิจไทย-จีนในปี 2552 ที่ผ่านมา และผลภาวะการคาดการณ์ลงทุนไทย-จีนที่ปรากฏแล้ว ก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า จีนมีส่วนสำคัญอย่างมากทำให้เศรษฐกิจไทยรอดพ้นจากอาการที่ร่อแร่เหลือเกินได้จริงๆ จากตัวเลขการค้าไทย-จีนในปีล่าสุดปรากฏว่า ในปี 2552 มูลค่าการค้าไทย-จีนลดลงจากปีก่อนหน้า เพียงร้อยละ 8.8 หรือจากมูลค่า 36,346.89 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2551 เป็น 36,152.83 ล้านเหรียญ สหรัฐ. และในปี 2552 จีนยังคงเป็นคู่ค้าใหญ่อันดับสองรองจากญี่ปุ่นของไทยติดต่อกันมาเป็นปีที่สาม (จีนแซงสหรัฐอเมริกาเป็นคู่ค้าใหญ่อันดับสองของไทยตั้งแต่ปี 2550)

ในด้านการส่งออกสินค้าไทยไป

จีน ปรากฏว่า ในปี 2552 รวมมูลค่า 16,123.9 ล้านเหรียญ สหรัฐ. เทียบกับมูลค่า 16,190.6 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2551 หรือลดลงร้อยละ 0.4 และเป็นปีแรกที่จีนได้กลายเป็นตลาดใหญ่อันดับสองของไทย รองจากสหรัฐอเมริกา โดยแซงญี่ปุ่นซึ่งปี 2552 ตกเป็นอันดับสามแทนจีน ทั้งนี้ เพราะการส่งออกสินค้าไทยไปญี่ปุ่นลดลงมากถึงร้อยละ 21.7 ในปี 2552 ยอดมูลค่าส่งออกของไทยไปจีน น้อยกว่าการส่งออกไปญี่ปุ่น เพียงประมาณ 530 ล้านเหรียญ สหรัฐ. คาดว่าในปี 2553 จีนจะกลายเป็นตลาดส่งออกสินค้าไทยใหญ่ที่สุดอย่างแน่นอน

สำหรับสินค้าส่งออกที่ไทยส่งไปจีน ได้มากในปี 2552 ประกอบด้วย ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยางพารา เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป พลาสติก มันสำปะหลัง ข้าว และผลไม้สด สินค้าไทยส่งออกไปจีนส่วนใหญ่เป็นสินค้าวัตถุดิบ และสินค้ากึ่งสำเร็จรูปที่จีนนำเข้าเพื่อใช้ผลิตสินค้าสำเร็จรูปในจีน ได้แก่ ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง (Compound

Rubber) ใช้ผลิตยางรถยนต์ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ใช้ผลิตแอลกอฮอล์ และเหล้า ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ ใช้ผลิตเครื่องคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ขณะที่ทางด้านการนำเข้าก็มีแนวโน้มเกี่ยวกับการส่งออก กล่าวคือ ในปี 2552 ไทยนำเข้าสินค้าจากจีนคิดเป็นมูลค่า 17,028.9 ล้านเหรียญ สหรัฐ. เทียบกับ 20,156.3 ล้านเหรียญ สหรัฐ. ในปี 2551 หรือลดลงร้อยละ 15.52 จีนกลายเป็นแหล่งนำเข้าใหญ่อันดับสองของไทยต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2545 มีข้อสังเกตว่า ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นในปี 2552 ลดลงถึงร้อยละ 25.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่อัตราการนำเข้าจากจีนลดลงน้อยกว่าอัตราการนำเข้าจากญี่ปุ่น เห็นได้ว่า ไทยนำเข้าสินค้าจากจีนเพิ่มขึ้นในอัตราสูงกว่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แสดงว่า จีนได้เพิ่มบทบาทต่อการนำเข้าของไทยขึ้นตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา และในปี 2552 ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นมีมูลค่ามากกว่านำเข้าจากจีนเพียงประมาณ 8,000 ล้านเหรียญ สหรัฐ. เทียบกับช่วงก่อนหน้า

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน

หน่วย : ล้านเหรียญ USD

ปี	มูลค่ารวม	ขยายตัว
2005	20,326	33.22
2006	25,332	24.63
2007	31,072	22.66
2008	36,347	16.98
2009(1-10)	32,243	-29.47

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สู่ทางการค้าไทย-จีนสาธา

ระหว่างปี 2548-2551 มูลค่านำเข้าจากจีนน้อยกว่ามูลค่าจากญี่ปุ่นเฉลี่ยปีละ 13,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. คาดว่าภายใน 3 ปี จีนอาจกลายเป็นแหล่งนำเข้าใหญ่ที่สุดของไทยแทนญี่ปุ่นได้

ส่วนสินค้าสำคัญของจีนที่ไทยนำเข้าปริมาณสูง ได้แก่ เครื่องจักรการเกษตร เครื่องจักรอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ รวมถึงวัตถุดิบโลหะเหล็ก และอื่นๆ เป็นการนำเข้าสินค้าจากจีนทดแทนแหล่งนำเข้าเดิม คือ ญี่ปุ่น